Voorzitter, leden van de raad, inwoners van Peel en Maas,

Een jaar geleden stond ik ook op deze plek. Ik sprak toen over de roerige tijden waarin we leefden. Conflicten wereldwijd en politieke onzekerheid dichter bij huis benadrukten toen al dat de wereld om ons heen snel verandert en dat we niet stil kunnen blijven staan. Deze onrust is sindsdien niet minder geworden. Denk maar aan de verkiezingswinst van Trump. Maar ook dichter bij huis. Bij tal van ontwikkelingen dreigt ons land vast te lopen doordat Den Haag daadkracht mist, geen keuzes maakt en onvoldoende nadenkt over de gevolgen op lange termijn. Dit benadrukt dat we niet kunnen wachten. Wij moeten zelf het initiatief nemen. Laten we vooruitkijken, met de blik op onze lokale kracht. Niet afwachten, maar de leiding nemen. En dat moet vast goed komen met een nieuwe stuurman aan het roer.

Voorzitter, de begroting van 2025 geeft ons in ieder geval een betrouwbare financiële basis in deze uitdagende tijden. Het is gelukt om een sluitende begroting te presenteren, met structurele toevoegingen aan de reserves en een zorgvuldig beheer van de kapitaallasten. Deze begroting laat zien dat Peel en Maas financieel sterk staat en ruimte heeft voor gerichte investeringen. Het is aan ons als gemeenteraad om onze controlerende taak zorgvuldig uit te voeren, zodat elke investering bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners.

Wat betreft de investeringen richt de begroting zich voornamelijk op vertrouwde thema's zoals klimaatadaptieve maatregelen, infrastructuurverbeteringen en verduurzaming van gemeentelijke accommodaties. Daarnaast is er ruimte voor structurele middelen voor HAL9, initiatieven die de samenleving inclusiever maken en voor het versnellen van de woningbouw. Deze focus brengt ons dichter bij een toekomstbestendig Peel en Maas en sluit aan bij de ambitie om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn. Hoewel naar onze mening echte vernieuwende stappen in de begroting beperkt zijn, biedt deze begroting een basis waarop we voort kunnen bouwen.

Verder doen we suggesties om een stap verder te gaan. Samen met de VVD dienen we een motie in voor een Uitvoeringsprogramma Economie van de Toekomst. Dit uitvoeringsprogramma moet de koers vormen voor hoe we de komende jaren gaan werken aan die veerkrachtige en duurzame economie die we in onze kaderstelling hebben opgenomen. We zien economische vitaliteit immers als een belangrijke drijfveer om ervoor te zorgen dat Peel en Maas een aantrekkelijk woon- en leefklimaat blijft houden. De lokale economie biedt niet alleen werkgelegenheid maar speelt ook een belangrijke rol in het behoud van de gemeenschapidentiteit, het versterken van de sociale cohesie, de toegang tot (sociale) voorzieningen en de ondersteuning van lokale verenigingen. We roepen daarom het college op om samen met ondernemers en andere belanghebbenden een uitvoeringsprogramma op te stellen dat aansluit bij de uitdagingen van deze tijd.

Dat brengt mij tot onze jongeren. We spreken in deze raadszaal meermaals uit dat jongeren de toekomst zijn van Peel en Maas. Laten we dan proberen om ze ook actiever

te betrekken bij de besluiten die we hier nemen. Helaas hebben we het afgelopen jaar weinig vooruitgang gezien in de betrokkenheid van jongeren, ondanks de oproep die vorig jaar tijdens de begroting is gedaan. Daarom dienen wij een vervolg in op de motie Betrek onze jongeren. Deze motie vraagt het college om een plan waarin jongeren structureel worden betrokken bij beleid en besluitvorming. Door jongeren die dat willen actief bij het beleid te betrekken, zorgen we voor een inclusieve gemeenschap en geven we hen de kans om mee te bouwen aan een Peel en Maas waarin zij zich gehoord en gewaardeerd voelen.

En dat brengt mij tot onze laatste motie. Onze Limburgse cultuur, waaronder de dialecten die we spreken, is een belangrijk onderdeel van Peel en Maas. Daarom roepen wij, samen met de VVD, op tot een jaarlijkse commissievergadering in het Limburgs dialect met de motie ‘Debat in ‘t plat’. Laten we verkennen of dit binnen de wet gefaciliteerd kan worden. Dit initiatief is een steuntje in de rug bij het erkennen van het belang van de Limburgse taal. Door het Limburgs zichtbaar te maken, zorgen we ervoor dat ook de jongere generaties zich verbonden blijven voelen.

Ook wil ik nog ingaan op zelfsturing. Zelfsturing is een van de kernwaarden van Peel en Maas en speelt een belangrijke rol binnen onze activiteiten, uitvoeringsafspraken en begroting. Maar zelfsturing heeft laten zien dat er verschillende interpretaties zijn ontstaan. We roepen daarom op om volgend jaar een krachtig en open gesprek met de raad en het college te voeren om te komen tot een duidelijke, scherpe en geherdefinieerde visie op wat zelfsturing voor onze gemeente betekent. Hierdoor onderzoeken we gezamenlijk hoe zelfsturing krachtig kan blijven. Dit kunnen we vervolgens als waardevolle bouwsteen gebruiken voor de volgende kaderstellingen van bestuur, communicatie en dienstverlening.

Tot slot. De gemeenteraadsverkiezingen van 2026 naderen, en het is belangrijk dat we als raad transparant en eerlijk naar deze verkiezingen toewerken. Wij stellen voor om komend jaar met elkaar het gesprek aan te gaan over de komende verkiezingen. Dit gaat niet over de eeuwige discussie over de aanplakborden, maar vooral over hoe we samen de verkiezingen in willen gaan, en – misschien nog belangrijker – over het proces daarna. Op deze manier werken we aan een transparant en open proces dat niet alleen van belang is voor onszelf, maar vooral ook voor onze inwoners die mogen rekenen op een betrouwbare politiek. Ik doe deze handreiking aan alle partijen en ik ben benieuwd hoe jullie hier tegenaan kijken.

Namens D66 Peel en Maas wil ik het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor het opstellen van deze begroting en het werk dat zij dagelijks verrichten voor onze gemeente en inwoners. Nogmaals hiel veul dank.

Joyce Tielen
Fractie D66 Peel en Maas